

[Elgaard.]

den anden side, nemlig ved at fremme byggeriet.

Jeg har til behandlingen af dette lovforslag tilladt mig at undersøge, hvordan de penne eller den pen, der har skrevet „Fremtidens Danmark“ har vurderet spørgsmålet om boliger og husleje, og jeg vil gerne tillade mig et par citater fra „Fremtidens Danmark“.

Afsnittet herom — det findes pag. 43 — indledes med, at det gælder om at skaffe:

„Flere boliger, bedre boliger, billigere boliger.“

Ingen vil nægte, at dette program er godt, og det er jo lige det program, som man for tiden trænger til i vort land. Men jeg må sige til den højtærede minister, at jeg synes, lovforslaget fører ind på et sidespor. Det er mere restriktioner overfor den eksisterende boligmasse, hovedvægten lægges på, og spørgsmålet om de manglende boliger synes også i kraft af udtalelserne fra den højtærede minister ved forelæggelsen at rykke tilbage i andet eller tredje geled.

Jeg finder endvidere i samme berømte skrift på pag. 50, at man der behandler spørgsmålet om byggeriet og udtaler, at uanset stigende byggeri fra det offentlige eller fra de almenyttige organers side skal der ikke tilstræbes noget forbud mod det private byggeri. Men, højtærede minister, jeg må bedømme lovforslagets paragraffer således, at det indeholder bestemmelser, der efter min opfattelse vil virke meget hemmende for det private byggeri, ja, næsten virke som et direkte forbud.

Imidlertid er der også et tredje sted i „Fremtidens Danmark“, hvor man har beskæftiget sig med spørgsmålet husleje og byggeri, og det findes i afsnittet på pag. 51. Der står ordret følgende:

„Såfremt det på længere sigt viser sig, at byggeriet af nye boliger må gennemføres under et prisniveau, der ligger væsentligt over det, der fandtes før krigen, således at huslejen som følge heraf må ansættes væsentligt højere i de nye ejendomme end i ejendomme, der er opført før krigen, må der gennemføres en udligning af huslejen i de nye og i de gamle ejendomme. Der må i så fald lægges en afgift på de gamle ejendomme, og de derved indvundne midler må gennem det under Statens Bygge- og Boligråd oprettede byggefond benyttes til at billiggøre byggeriet af nye boliger.“

Jeg havde aldrig troet, at jeg skulle komme i den situation at bruge citater fra

„Fremtidens Danmark“ overfor en socialdemokratisk minister, men her rører man ved et problem, som er af meget stor betydning. Her peger man på den ulighed, der er til stede, og man peger på en af de veje, man kunne vandre for at fremskaffe en udligning imellem de forskellige lejeniveauer. Men den højtærede minister har ikke interesseret sig for dette problem under udarbejdelsen af sit lovforslag, og jeg vil derfor mene, at det bliver et af de spørgsmål, som må undergives en meget grundig behandling og undersøgelse i det kommende udvalgsarbejde.

Materialet, de to betænkninger fra de nedsatte embedsmandsudvalg, som samtidig med lovforslaget blev forelagt for rigsdagen, viser, synes jeg, at man grundigt må overveje, om de økonomiske forudsætninger fremdeles er til stede for den lovgivning, der hidtil er gennemført. Da byggestøtteloven blev gennemført i 1946, hævdede der sig røster om, at man ved hjælp af det tilskud, som blev ydet til byggeriet, i fremtiden kunne holde huslejen nede på niveauet fra 1939. Nu er dette niveau, som alle ved i dag, slet ikke fast. Indenfor de ejendomme, der eksisterede forud for 1939, er der forskellige lejeniveauer; der er i hvert fald 3 forskellige lejeniveauer, man med sikkerhed kan pege på, og at der også er en betydelig forskel på lejen i ligeartede lejligheder, er ligeledes en kendsgerning. Den forhåbning, man således i 1946 havde næret til statstilskuddets virkning med hensyn til at holde en lav leje, er bristet komplet. Således som den økonomiske udvikling er foregået, ligger selv det sociale byggeris lejeniveau betydeligt over lejen i 1939, mindst 30 pct. Og tør den højtærede minister overfor folketinget sige, at han er sikker på, at det ikke yderligere vil stige? Det tror jeg ikke den højtærede minister kan.

I det hele taget rejser udviklingen på byggeriets område spørgsmålet om tilskuds- politikens forhold til statskassen. Man må spørge, om statskassen fortsat skal bruges til at opretholde et lejeniveau og et byggeri, der praktisk talt ingen forbindelse har med det på alle andre områder eksisterende prisniveau. Er det forsvarligt at drive en husleje politik, der skaber større og større modsætning og uensartethed i huslejespørgsmålet? Det er dog en kendsgerning, at der for tiden eksisterer boliger, der kan lejes ud for en pris, som er ganske lille i forhold til beboernes indkomster. Det forekommer mig urimeligt — og det samme forekom jo også embedsmandsudvalget urimeligt —, at man har beskyttelsesforanstaltninger for